

Oslo 13. mars 2020

Norske Billedkunstnere (NBK) ber om strakstiltak for kunstnere

Norske Billedkunstnere (NBK) ser positivt på at regjeringen tar korona-situasjonen på største alvor, og ser nødvendigheten av forbudet om gjennomføring av alle kulturarrangementer for å redusere smittespredning av COVID-19.

De særdeles inngripende tiltakene har imidlertid lammet hele den visuelle kunstbransjen, i likhet med store deler av samfunnet. Dette får store konsekvenser for kunstnerne på alle felt. Økonomien i kunstfeltet er presset fra før, og det råder stor bekymring for at situasjonen raskt kan bli prekær for mange. Noen forebyggende tiltak for å berge økonomien er allerede på plass, men det trengs flere konkrete virkemidler for å sikre kunstnerøkonomien.

Billedkunstnerne, NBK sine medlemmer, er hovedsakelig selvstendig næringsdrivende med enkeltpersonforetak. Men mange kombinerer dette med andre tilknytningsformer, inkludert korte ansettelser og oppdrag som ikke-ansatte lønnstakere (frilans), for å kompensere for lave inntekter fra næringsvirksomheten som kunstner. Yrkesgruppen billedkunstnere er altså økonomisk svært sårbare i møte med konsekvensene av korona-tiltakene. Dette er en allerede lavtlønnet yrkesgruppe med en dokumentert *negativ* lønnsvekst, som nå blir stående fullstendig uten sikkerhetsnett.

Andre arbeidstakere som opplever at virksomhetene de arbeider for må permittere er omfattet av permitteringsordningen, og har et slik sett et økonomisk sikkerhetsnett. Yrkesgruppen billedkunstnere har ikke den muligheten, og vi frykter at det vil få alvorlige konsekvenser om det ikke iverksettes tiltak på kort og lang sikt for å ivareta kunstnerne.

I dagens ekstraordinære situasjon må derfor myndighetene etablere et system og økonomiske strakstiltak for kunstnere som mister store deler av inntektene sine som følge av korona-situasjonen.

NBK krever følgende tiltak:

- Det er umiddelbart behov for at det etableres en **kompensasjonsordning for alle avlysninger på kulturfeltet** begrunnet i folkehelsehensyn. Kompensasjonsordningen må omfatte kunstnerne, så vel som arrangement arrangører, underleverandører og andre aktører på kulturfeltet som rammes av stengning/avlysning.
- En ordning tilsvarende **dagpenger for selvstendig næringsdrivende kunstnere** som rammes av korona-situasjonen. Arbeidstakere som opplever at virksomheten de arbeider for må permittere er omfattet av permitteringsordningen, og blir fanget opp av ett

sikkerhetsnett. Kunstnere som opplever at deres virksomhet/enkeltpersonforetak mister betydelige inntekter har ikke den samme tryggheten. Det samme gjelder kunstnere som primært livnærer seg som frilanser. I denne særdeles spesielle situasjoner mener vi at myndighetene må etablere ett tilsvarende sikkerhetsnett som det som finnes for arbeidstakere for selvstendig næringsdrivende og frilansere som uforskyldt mister store deler av sine inntekter.

- **Utstillingsvederlag og honorar.** Alle kunstnere som erfarer å få avlyste utstillinger som følge av korona-situasjonen, ved offentlig finansierte visningssteder, skal få utbetalt utstillingsvederlag og utstillingshonorar i henhold til avtale
- **Omsorgspenger for kunstnere.** Selvstendig næringsdrivende og frilansere med barn som nå må være hjemme grunnet stengte skoler og barnehager skal kompenseres tilsvarende ordinære ansatte.
- **Forlengelse av stipendperiode.** Mottakere av Statens arbeidsstipend må få forlenget sin stipendperiode tilsvarende den tid som nå må gå med til omsorg for barn/karantene.
- **Offentlige kunstoppdrag.** Ingen kunstnere som har mottatt tilskudd eller har avtaler om oppdrag med KORO vil bli økonomisk skadelidende som følge av korona-relaterte endringer og utsettelse i prosjekter eller oppdrag. Dette må gjelde for alle offentlige kunstprosjekter, både kommunale og fylkeskommunale.

NBK ber om disse strakstiltakene for å avhjelpe billedkunstneres økonomiske situasjon i forbindelse med konsekvenser av korona-pandemien.

NBK skal gjennomføre en undersøkelse blant våre medlemmer for å videre kartlegge konkrete økonomiske tap som følge av avlysninger og utsettelse av utstillinger og andre oppdrag.

Det vil være behov for å gjøre fortløpende vurderinger av hvilke tiltak som er nødvendige etterhvert som konsekvensene for billedkunstnere blir kartlagt. Dette kan ta tid, og det er avgjørende å kunne ha en løpende dialog med feltet, og en forståelse om at det kan bli nødvendig med andre tiltak fremover.

Ruben Steinum

Styreleder i Norske Billedkunstnere (NBK)

Norske Billedkunstnere (NBK) er fagorganisasjonen for profesjonelle billedkunstnere i Norge, og har historiske røtter fra 1882 – da Høstutstillingen åpnet dørene for første gang. NBK har som formål å ivareta billedkunstneres faglige, ideelle, økonomiske og sosiale rettigheter og interesser. Fordelt på 20 grunnorganisasjoner representerer NBK 3 000 kunstnere fra det visuelle feltet. NBK er arrangør av Høstutstillingen, utgir fagbladet Billedkunst og innstiller til statlige og andre stipend- og støtteordninger for billedkunstnere.